

Tiedekunta-Fakultet-Faculty Valtiotieteellinen tiedekunta		Laitos-Institution-Department Sosiologian laitos
Tekijä-Författare-Author Järvelä, Simo		
Työn nimi-Arbetets titel-Title Suomalainen keuhkotuberkuloosiparantola kurin järjestelmänä		
Oppiaine-Läroämne-Subject Yleinen sosiologia		
Työn laji-Arbetets art-Level Pro gradu	Aika-Datum-Month and year 2003-11-10	Sivumäärä-Sidantal-Number of pages 90 s. + kolme liitettä 2 s.
<p>Tiivistelmä-Referat-Abstract</p> <p>Tutkimus käsittelee suomalaisten keuhkotuberkuloosiparantoloiden toimintatapaa vuosien 1930-1960 välisenä aikana. Konkreettisina tutkimuskohteina ovat Ahveniston ja Kontioniemen parantolat. Näitä kahta tapausta tutkimalla pyritään analysoimaan parantoloiden toiminnan yleisiä piirteitä. Tarkastelussa on kolme tasoa. Ensimmäisen muodostaa parantoloiden toimintatapoja määrittelleiden lääketieteellisten diskurssien analyysi. Toisen tason muodostaa parantoloiden tilanhallinnan käytäntöjen erittely. Kolmannen tason muodostaa parantolassa olleiden potilaiden ja henkilökunnan välisen vuorovaikutuksen ja toimijoiden luovan panoksen tutkiminen. Tarkastelutasot seuraavat toisiaan siten, että toinen ja kolmas taso rikastavat ensimmäisen tason aloittamaa analyysiä. Osana kolmannen tason analyysia tutkin potilasyhteisön organisoitumista. Empiirinen aineisto koostuu useista toisiaan tukevista lähdeaineistoista. Parantoloiden toimintaa määrittelleitä lääketieteellisiä diskursseja erittelen tutkittuna ajanjaksona käytössä olleita sairaanhoitajien oppaita analysoimalla. Tilanhallinnan tutkimuksen aineistona ovat Ahveniston parantolan pohjapiirustukset. Potilaiden ja henkilökunnan vuorovaikutuksen ja toimijoiden luovan panoksen tutkimisessa hyödynnän SKS:n arkistossa olevaa Parantolaperinne-muistelua-aineistoa sekä Kanta-Hämeen hengitys ry:n arkistointia parantolan potilasyhteisön toiminnan jälkeensä jättämiä dokumentteja.</p> <p>Tutkimuksen teoreettisena lähtökohtana ovat Michel Foucault'n diskursiivisen muodostelman käsite sekä näkemykset vallan luonteesta yleensä ja kurista erityisenä vallan muotona. Foucault'n avaamia näkökulmia tulkitaan ensisijaisesti Gilles Deleuzen kautta. Tästä lähtökohdasta Foucault'n eri näkökulmat nähdään toisiaan täydentävinä ja niitä käytetään rinnakkain. Foucault'n ohella käytetään Goffmanin näkemystä totaalisen laitoksen sisääntulorituuaaleista ja Michel de Certeau'n taktiikan ja strategian käsitteitä.</p> <p>Suomalaisten keuhkotuberkuloosiparantoloiden toimintaa määrittävät tutkittuna ajanjaksona bakteriologiaan perustuvan hygienian, yleishoidon ja leikkaushoidon lääketieteelliset diskurssit. Parantolan tilanhallinta suunniteltiin näiden diskurssien edellyttämän hoidon vaatimusten mukaiseksi. Se ei kuitenkaan palautunut pelkäksi diskurssien jatkeeksi, vaan toi uusia elementtejä parantolaan. Vaikka toiminta parantolassa oli lääketieteellisen diskurssin ja tilanhallinnan tarkkaan säätelemää, oli potilaiden mahdollista neuvottelemalla hankkia itselleen lisää liikkumavaraa parantolassa. Potilaat organisoituivat parantoloissa hallikunniksi, joilla oli omat tehtävänsä parantolan toiminnassa.</p>		
<p>Avainsanat-Nyckelord-Keywords</p> <p>keuhkotuberkuloosi</p> <p>tuberkuloosi - parantolat - hoitolaitokset</p> <p>tila - hallinta - kuri</p> <p>potilaat - henkilöstö - vuorovaikutus</p> <p>Ahvenisto - parantolat - 1930-luku - 1940-luku - 1950-luku - 1960-luku</p> <p>Kontioniemi - parantolat - 1930-luku - 1940-luku - 1950-luku - 1960-luku</p>		
Säilytyspaikka-Förvaringsställe-Where deposited		
Muita tietoja-Övriga uppgifter-Additional information		